

Un grup de cicloturiști britanici descoperă România pe bicicletă.

CICLOTURISM

În jurul Sighișoarei

PRIMĂVARA CELOR DOUĂ ROȚI TEXT: MIRCEA CRISBĂȘANU

IEȘIREA NOASTRĂ VELO începe în micu-
tul sat Prod, cel înconjurat de păduri
sălbătice. Îmi las mașina la ferma de
echitație Cross-Country și încep să caut
marcajele pentru un traseu de cicloturism
care leagă satele Prod, Viișoara, Zagăr și
Senereuș. Pe primele le găsesc în centrul
satului, la o intersecție mare și lată,
înaintea bisericii evanghelice. Aleg direc-
ția către Hoghilag și, după calculele hărții,
în 55 km voi completa traseul și voi
reveni în Prod.

DUMBRĂVENI, ORAȘUL UITAT

Bucata Prod – Hoghilag înseamnă traver-
sarea pe drum pietruit a unui mic deal îm-
pădurit pe o coastă și presărat cu iazuri
pe cealaltă. Păcat că nu mi-am luat și o
undă cu mine. Regretul este înlocuit iute
de surpriza de a întâlni o mică podgorie
cu vie foarte bine îngrijită. Temperând
gândurile cu aromă bahică ajung în orașul
Dumbrăveni. Un orașel, de fapt, destul de
pusti. Cândva renumit pentru întinsele
sere de flori, printre cele mai mari din țară,
Dumbrăveni a ajuns un oraș-fantomă.
Însă, odată ce ajung în centru, îmi dau
seama că m-am grăbit cu judecata. O fi el
depopulat, gol și aparent fără perspective,
dar are o comoară prea bine ascunsă, pen-
tru cât este de importantă. În Dumbrăveni

se găsește cea mai mare biserică armeană
din această zonă a Europei. Biserica e
construită în stil baroc și m-a impresionat
prin dimensiuni, dar și prin faptul că
unul dintre cele două turnuri a rămas fără
cupolă în urma unei furtuni puternice.
Armenii au trăit în Dumbrăveni de la mij-
locul secolului al XVII-lea. Fiind buni gos-
podari și negustori pricepuți, ei au primit

diverse privilegii din partea principelui
Apaffy. În prezent există și un mic muzeu
amenajat în clădirea vechiului castel.

ACASĂ LA HUNDORF

Odată ieșit din Dumbrăveni întâmpin o
nouă surpriză: drumul se transformă
într-un asfalt impecabil care, după o
scurtă urcare șerpuită prin pădure mă
poartă pentru 20 km într-un peisaj de
poveste, printre dealuri molcome și pășuni
întinse. Din când în când observ micile
indicatoare cu simbolul bicicletei, semn că
mă aflu pe drumul potrivit.

Despre Viișoara, cunoscut și sub
numele nemțesc Hundorf, mai auzi-
sem. Cunoșteam inițiativa minunată a
Mariei Morar – <http://acasalahundorf.wordpress.com/> și aflasem că se trage
din comunitatea de aici. E de înțeles ce
a determinat-o de curând să organizeze
rezidențe de artiști în sat. Adică vine pic-
torul, scriitorul, țesătorul sau, de ce nu,
visătorul și locuiește în casa tradi-
țională a familiei Morar cât îi pofteste
inima, profitând de liniștea, peisajele și
oamenii deosebiți de aici pentru... a crea.
Viișoara pare-mi-se că este acel loc idilic,
un refugiu ascuns de zgomotele urbane pe
care doar curiozitatea sau întâmplarea ți-l
poate scoate în cale. Cu gândul la școlile
de artiști de odinioară de la Barbizon, sau
mai aproape temporal, dar și geografic, la
fenomenul artistic Sângeorz-Băi, mănât de
o imensă curiozitate, o întâlnesc pe Maria.
Sunt întâmpinat cu o căldură de mă unge
pe suflet. Fac turul gospodăriei, văd casa
veche de 100 de ani, foarte bine întreținută,
după care mă minunez când descopăr
șura unde sunt depozitate felurite obiec-
te vechi, de la un plug masiv și până la
două războaie de țesut, încă folosite de
către artiștii vizitatori. Maria este gazdă
atentă și, în timp ce îmi povestește despre
pasiunea ei pentru păstrarea tradiției
românești, mă îmbie să gust supă de salată
proaspătă „cum numai la Hundorf se
face”, urmată de iepure fript. După ce gust
la final și hencleșul abia scos din cuptorul
cu lemne, o prăjitură săsească păstrând
o rețetă veche de 200 de ani, încerc să-mi
amintesc vreun restaurant în care să fi fost
atât de bine servit.

CEL MAI FRUMOS DRUM DE CICLOTURISM

În urma unui așa ospăț este o desfătare
să mă trezesc pedalând ușor pe asfaltul
perfect. La puțin timp după ce trec de
satul Zagăr fac dreapta și schimb asfaltul
pe drum pietruit. Era și timpul pentru o
variație. Sus în deal nimeni nu poate rata

FOTO: MIRCEA CRISBĂȘANU - CYCLING ROMANIA, DANIEL GHEORGHIȚA (PAGINA DREAPTA, SUS)

UTIL

TRASEU

RUTA Prod – Dumbrăveni – Viișoara – Zagăr – Senereuș – Prod (traseu marcat pe alocuri)

DISTANȚA 55 km

Total urcare verticală: 500 m

DIFICULTATE mediu

PERSOANE ȘI LOCURI ÎNTÂLNITE

- Ferma Cross-Country din Prod – <http://cross-country.ro/>
- Biserica armeno-catolică și muzeul din Dumbrăveni – <http://www.muzeularca.ro/>
- Maria Morar din Viișoara – <http://acasalahundorf.wordpress.com/>
- Ana Cadar din Senereuș – casa nr. 128, lângă școală

ferma Zagăr, tare bine gospodărită. Aici oricine poate admira priveliștea cu largă deschidere servind un pahar cu lapte proaspăt. Drumul mă poartă mai departe către Senereuș, un sat despre care știu că găzduiește cea mai mare biserică fortificată săsească din regiune. Construită târziu, după 1870, biserica beneficiază de un amplasament fericit, pe un mic deal, astfel că este ușor de văzut încă de la depărtare. Odată intrat în sat, sunt îndrumat către cea care păstrează cheia de acces dincolo de zidurile fortificației. Doamna Cadar mă salută cu zâmbetul pe buze: „Ce cauți, mamă, tocmai aici cu bicicleta?”. Până să potrivească un răspuns credibil, mai reușit decât „mă plimb de plăcere”, bătrâna mă invită să văd biserica. Chiar

Turnul semeț al bisericii fortificate din Senereuș.

este o construcție masivă, iar sus în turn aflu că încă se mai folosesc clopotele originale. La construcția bisericii au participat comunități de sași din toate satele vecine. Ei s-au folosit de dealul din apropiere pentru a ridica schelele de construcție, pe care urcau chiar carele trase de boi pline cu blocuri masive de piatră.

Mai am câteva ore până se înserează, așa că dau să plec mai departe. Însă nu e chiar așa de ușor! Doamna Cadar mă invită în curtea casei sale, „la o gustare”. Această plimbare cu bicicleta se transformă încet, dar sigur, într-un tur gastro-nomic. Nici prin gând nu-mi trece să mă plâng, de vreme ce mi se oferă imediat două clătite cu dulceață fripte bine și stropite apoi cu niște răchie ardelenască. Aici aflu că nu mai există niciun saș în Senereuș, toți plecând după anii 1990. Câteva familii de sași revin în fiecare vară, an de an, în locurile unde au copilărit și au crescut. Doamna Cadar, deși româncă, a dorit să țină în grijă biserica sașilor și, după câte observ, o face cu mândrie.

Suc de soc proaspăt, energizarea bicicliștilor.

Din Senereuș până în Prod mai sunt 10 km și, pe măsură ce înaintez, descopăr că mă aflu pe cel mai frumos drum pentru biciclete din Transilvania. Poteca este rar umblată și doar din când în când mă mai întâlnesc cu o cireadă de vaci sau cu o turmă de oi. Drumul șerpuieste cu blândețe printr-o mare de verde. Este primăvara și e momentul perfect pentru a explora, pentru a simți natura mai aproape de esența ei. Sau de a mea. Mă opresc în miezul pădurii pentru a recunoaște tăcerea adâncă. Apusul cade cu precizie peste vale într-o lentoare perfectă.

Ajuns înapoi în Prod, aduc cu mine din această excursie cu bicicleta un sentiment de mare satisfacție. Astăzi m-am întâlnit cu frumosul României și m-am conectat intim la natură într-o zonă atât de izolată și atât de puțin știută, dar poate chiar de aceea atât de bogată!

ECOTURISM

CRÎȚ, SATUL SĂSESC

Turiști din toată lumea vin să experimenteze **VIAȚA LA ȚARĂ ÎN ROMÂNIA**. Zona unde au trăit sașii este de multe ori un exemplu ideal. Aici se găsesc câteva sate parcă încremenite în timp, iar **CRÎȚ (KREUZ)** este unul dintre cele unde viața renaște. Odată ajunși aici puteți să **EXPLORAȚI DRUMURILE DE ȚARĂ** ale micului sat, să admirați arhitectura frumoasă a caselor sau să vă bucurați de **O PLIMBARE CU CĂRUȚA** printre dealurile din jur. **BISERICA EVANGHELICĂ**, a fost construită pe deal în secolul al XIII-lea. Interiorul auster adăpostește o **ORGĂ BAROCĂ** alcătuită din 1.450 de tuburi. Lăsând în urmă istoria, ne putem îndrepta atenția spre prezent, mai precis, către **MEȘTEȘUGARI AUTOHTONI**. Sunt foarte puține locurile în țară unde s-a păstrat tradiția transformării lemnului în cărbune. Lângă Crîț, primăvara, puteți vedea la lucru o **FAMILIE DE CĂRBUNARI**. Tot aici trăiește un **APICULTOR** care vă poate explica activitatea tumultuoasă a albinelor. Printre clienții săi se numără și Prințul Charles. Amatorii de sport se pot bucura de unul dintre primele trasee de **CICLOTURISM** din România. Traseul de 10 km pornește din Crîț, străbate pădurea seculară și ajunge până în Meșendorf.

După atâtea drumuri, e timpul pentru odihnă la **CASA CU ZORELE**, una dintre cele mai frumoase pensiuni din țară. Aici vă întâmpină Mihaela, o fostă directoare de bancă din Brașov, și soțul ei, Tibi, inginer în aeronautică. Ambii au decis să-și schimbe viața imediat ce au văzut vechea casă săsească pe care au renovat-o, respectând până la cele mai mici detalii arhitectura sașilor. Imediat ce treci de porțile mari din lemn îți se pare că o mașină a timpului te-a aruncat înapoi cu sute de ani. În camere, mobila este pictată în stilul săsesc, iar preparatele Mihaelei sunt foarte gustoase. Vă recomand celebra **CIORBĂ DE CARTOFI CU TARHON**. O nebulie! —Daniel Gheorghită